

M. ŞEHMUS GÜZEL

ŞAİRLERİM.ÜÇ

ekitap.aqorum.com

M. ŞEHMUS GÜZEL

ŞAİRLERİM. ÜÇ

İlk sunumu: Nisan 2020

Yapıt: M. Şehmus GÜZEL

Teknik yönetmen, sayfa düzeni ve kapak: Ferruh DİNÇKAL

Dizgi : MŞG

İSBN : Belki gelecek. Belki gelmeyecek. Zamana, duruma, gelişmelere bağlı.

Bu yapıtın yayın hakları yazarına aittir.

Kitaptan edinmek için iletişim: Gerekirse. Şimdilik ekitap.ayorum.com deyin, tıklayın, “indirin”, götürün.

Hediyemizdir.

İÇİNDEKİLER

<i>SUNU</i>	<i>5</i>
<i>CEMAL SÜREYA: ŞİİRİ SORULMAZ</i>	<i>7</i>
<i>TANSU SARITAYLI : ŞAİR ŞİİRİNDEN VURULUR</i>	<i>14</i>
<i>YILMAZ ODABAŞI: ŞİİRİN KADAR KONUŞ.....</i>	<i>26</i>
<i>EMEĞİN SANATI E-DERĞİ VE ŞAİRLERİ</i>	<i>32</i>
<i>EROL ZAVAR : ŞAİRDİR.....</i>	<i>36</i>
<i>DEVLET-ŞİİRİ-DERSİMİZ-KORONA</i>	<i>43</i>
<i>VE DİĞERLERİ.....</i>	<i>45</i>

SUNU

Nâzım Hikmet, “Şiirin temeli masaldır” der.

Kısa, çok kısa olabilir bir şiir : Bir-iki satır, birkaç mısra.

Uzun da olabilir. Destan gibi. Yılmaz Odabaşı’nın yazdığı gibi.

Şiir yazmak zevkli bir uğraş gibi icra edilebilir: Cemal Süreya’yı dinlemeli. Ece Ayhan’la veya Ece’siz. Sezai Karakoç ta katılabilir. Sınıfdaştırlar çünkü.

Evet şakalaşmak, eğlenmek için şiir yazılabilir kimi mekan ve zamanlarda. Şiir o zaman şaka diye telafuz edilebilir. Mizah. Alaya almak...

Şiir kelime oyunları olabilir. Bir anlık bir duygunun not edilmesi de. İç dalgalanmaların patlaması da. Hareketsiz yolculuklarımızda. İç yolculuklarımızda. Geçen veya geç(e)meyen bir bulutun izi de. Isıtan veya ısıtamayan bir güneş. Yakan ve yakmayan bir alev. Kapanmamış bir yara. Aşk yarası gibi.

Bir şiir yaşanmış kimi gerçeği arayan bir cümle olabilir. Geçerken iz bırakmak için. Veya cümleler topluluğu, Tarih’e not düşmek umuduyla.

Yalnızlık, sürgün, acılar, dertler, ızdıraplar, yitirilenler, baskı ve isyan, kavga ve kavgadan kalanlar okunur kimi kez mısralarda.

Doğa Ana’nın, bitkilerin, uçan ve uçamayan hayvanların, varlıkların -ve bizzat kendileri bile olsa çevre kötüleşmesinin yaratıcısı- insanoğlu insanın korunması için bir dilekçe, bir çığlık da olabilir bir şiir.

Şiir aşk gibi olabilir. İlle mutluluk getiren cinsinden. Öbürlerini kendimize saklayabiliriz. Veya ikinci şiirlerimize. Yalnız(ken)(kendikendine) okunacaktır, gizlidir emriyle.

Yağmur damlaları. Kışa kalmaz.

Işıklar karanlığı yenecek.

“Savaşı boğmak” için : Prévert’e selam.

“deniz dağa çıkmalı

dağ denizle buluşmalı” :

Boris Vian’a merhaba demek için : 39’unda “hayatını çekip alan” 100. Yaş yıldönümü 10 Mart 2020’de kutlanan, O’nsuz. Her parmağında birkaç hüner : şair, jazmen, yazar, takma isimle polisierler bile çeviren amerikancadan.

Gönül umut taşır. Umut yarınlara.

Zamanın zaferi şafak vaktinde. “Güneş her sabah verilmiş bir söz gibi doğuyordu.” Cemal Süreya.

Saatlerimizi cesarete ve zafere ayarlamalıyız.

“Şairlerin ilkbaharı” erken gelebilir. Mevsimlerindekiinden. Şairlerinkini tercih ederim öteden beri. Şiirsel eylemlerle dolu. Mart ayında kutlanır. Bizimkilerle. Kutlu olsun. “Şairlerim”le. Üç.

Paris, 22 Nisan 2020.

CEMAL SÜREYA: ŞİİRİ SORULMAZ

Yazmaya yeminlidir.

Çokludur. En çok takma isim kullananlardan biridir. İzini sürmek zordur. Kütükteki kayıtlara göre ismi Cemalettin, soyismi Seber'dir.

Sürgünü erken tanımıştır. Tadını sevmemiştir:

“Her şeyi yaz, tarihimsen/Ama her şeyi; Dilimsen,/Sen de koru biraz dilliğini.” (s. 73’de yazılı.)

“Sürgündük. Göçebeliğin elverişli yanlarını da yitirmiş gibiydik. Yanınızda göçmen olduk. Bir yerleşmişlik duygusu ki, hırkamız yazlık sinemada iliklenir.

Güneş her sabah verilmiş bir söz gibi doğuyordu.

Gerçek neydi biliyor musunuz: Her şey.” (s. 82).

İstanbul’da Haydarpasha Lisesi’nde okumuştur: Edebiyatla ve dillerle ilişkisini derinleştirmiştir, öğretmenlerinin çömert yardımlarıyla: “O yıllarda ülkemizde/Çeşitli hükümlerle/Yetmiş iki dilden/İkisi yasaklanmıştı/İkincisi Türkçe.” (s. 81).

Liseyi pekiyle bitirmiş ve İstanbul’u anla(t)mıştır, “İntihar süsü verilerek/Güneşin linç edildiği bir akşam” (s. 28) herşeyi söküvermiştir aritmetik ya da kimyasal olmayan bir formülle:

“İstanbul’da minarelerin lirik olduğunu köprülerinse dialektik/Acemi bir bulut bozuyor bütün göüntüyü eski bir şarkı gibi” (s. 40).

Cemalettin Seber Mülkiye’lidir. Sezai Karakoç’la sınıfdaş, şiirdaş, kardaş. Ece Ayhan da oralarda bir yerde olmalı. O da sivil.

Şairlerim. İki'de Ece Ayhan'a ayrılmış bölümde Mülkiye faslı biraz daha ayrıntılı yanılmıyorsam. Cemal Süreya Kazgan'da yazar ve desen çizer: Kimliğini gizlemez: Cemasef der ya da Charles Suarez, bilenler bilir, sesini çıkarmaz kimse.

Cemal Süreya geçer. Acelesi yoktur.

Memur olacaktır. Kader. Ama ısınamayacaktır. Git gellerle doludur memurluğu. Paris'le 1960'ların başındaki flörtünü Champs-Élysées Caddesi hâlâ anlatır durur meraklılarına.

1982'den itibaren emeklilikle özgürlük birlikte çekilir ve işareti basittir: Alabildiğine yazmak. Hayatla alay etmek. Alayla hayat.

Cemal Süreya edebiyatın her dalında yazmıştır. Küçük büyük bir-iki dal da bizzat eklemiştir. Romen harfleriyle dizilmiş bölümlerin şıklarına bakmalı, iyi, orijinal ve çalıntısız tez yazmak isteyen doktora öğrencileri. Kopya yasak. İntihal ağır cezalı: İntihal şöyle çevirilebilir Süreya yasalarına göre: Çalıp çırpma, kaynak göstermeden alıntı yapmak, alıntının başına ç eklemek. Ayıptır evet ayıp, hatta çok ayıp. Kesinlikle ağır cezalı. Ha ha ha

Cemal Süreya akıl alması zor kertede yaratıcıdır. Müthiş çalışkan. Hiç uyumadığı rivayet edilir. Ama ispat edilemez. İzlemek zordur, izini sürmekten beter. Birçok çevirisi bile vardır. Tek tabanca dergi bile yayınlamıştır: Papirüs: Dönem dönem yanında en sevdikleriyle. Gün olmuş, gerekmiş tamamını kendisi yazıvermiştir. Bile. Çokluk isimlerinden birkaçıyla birlikte. Birlikten dirlik. Dergisinde çizgi de çiziktirmiştir.

Kadınlarına ve dergilerine vefalı çıkmıştır. Bunun aksini kimse ileri sürmesin lütfen. İspatı nâ-mümkün çünkü.

Yazmadığı dergi ve hatta gazetelerin gazete olduğu zamanlarda yazmadığı gazete bile yoktur.

Şiirinde temalar çeşitlidir: Aşk (a-h-ş-k! Boşanılması mümkünsüz eşler de şiire dahil), kadınlık halleri (kısmen), yalnızlık (sıkı biçimde), memleket meseleleri (gizemli eğilimli, yer yer parçalı bulutlu), tarih ve coğrafya (haritasız ama metodlu), sivil tarafından yurttaşlık bilgisi (yurtsever/yurdunu sever), yumuşak/hafiften erotizm (eritmeden ama pek cesur 1950'lerin sıkıntılı zamanlarında), havadisler (dalgalı), diller ve dilbilgisi (ayrıntılarda kaybolmadan), tek kelimeyle tanımlanan arkadaş isimleri şiirleriyle... Bir şans vatan.

Destur!

Bu bölümde Şair'in Üstü Kalsın isimli yapıtından kimi seçkiler sundum aşağıda da yeri gelince yine sunacağım.

Destur!

Yapı Kredi Yayınları yapımı kitaptaki şiirleri daha önce yayınlanmış, eğer doğru saydıysam, yedi kitabından seçen ve yayına hazırlayan Doğan Hızlan “Şiir Hayatımızın Kapsama Alanında” başlıklı şık bir “önsöz, giriş” yazmıştır: Cemal Süreya şiiri hakkında düşüncesini üç sayfaya boylu boyunca serivermiştir. Sunu da “şiire dahildir”.

Doğan Hızlan “şiirinde fazlalık yoktur” sonucuna ulaşmıştır. Cemal Süreya, evvel zaman takvimlerinde kaleme aldığı “Adı İlhan Berk Olan Şiir”inde, bir kelimeyle tanımlarken tanıdıklarını, “Doğan Hızlan buluşturman” diye yazıvermiştir. “İlhan Berk eleştirmen”, “Murat Belge yakıştırmı”, “Vecihi Timuroğlu seviştirmen” (s. 70). Benden bu kadar, merak edenler için ekliyorum: Yirmüç tanıtım daha var aynı sayfada, tanıtımın her biri tek sözcükle. Cuk oturuyor. Aklınızda bulunsun.

“Ya sen? Neden sende tehlike anlarına

Bunca hazırlıksız olma özlemi?” (s. 86)

Yok bu laf bizim için söylenmedi. Üstümüze almıyoruz zaten.

Ama madem elimize bir fırsat geçti, gelin, şirin ve her biri epey uzun şiirlerinin birkaç tanesinden birkaç satırı birlikte okuyalım. Alçak sesle lütfen. Çocuklar uyuyor bu saatte çünkü. Aman dikkat.

“Seni bir kere öpsem ikinin hatırı kalıyordu

İki kere öpeyim desem üçün boynu bükük

Yüzünün bitip vücudunun başladığı yerde

Memelerin vardı memelerin kahramandı sonra

Sonrası iyilik güzellik.”

(1954’te yazılan Aşk’tan, s. 15. Ne cesaret!)

“Ben ömrümde aşk nedir bilmedim

Süheyla’yı saymazsak ha ha ha” (1955, Dalga, s. 16)

“Ülke”den iki satır sadece:

“Sen tutar kendini incecik sevdirdirdin

Bir umuttun bir misillemeydin yalnızlığa” (s. 31)

Yalnızlık “Göçebe”de dile gelir:

“Biliyorsun ben hangi şehirdeysem

Yalnızlığın başkenti orası” (s. 41)

“Türkü”nün son iki satırını alıyorum aynen:

“Açlığa saygısından olacak

Beni görünce şapkasını çıkarıyor.” (1956, s. 21)

“Hamza”dan ölümle aşık atan birkaç satır:

“Büyük bir ihtimalle ölmüştük

Şehir kan kıyametti ayaklarımızda

Gökyüzünü katlayıp bir köşeye koymuştuk

Yıldızlar kaldırımlara dökülmüştü bütün

Hamza bütün parmaklarını ortaya dökmüştü

(...)

Yaşayanlar unutmuştu bizi

Biz öldüğümüzle kalmıştık.” (1953, s. 23)

“Kırvem hallarımı aynı böyle yaz”, “Resim”de çizilivermiştir bir Ahmed Arif portresi:

“Bir şair: Ahmed Arif

Toplar dağların rüzgârlarını

Dağıtır çocuklara erken” (tarihi yok, s. 36)

Unutmaz menkıbelerini ilk çocukluk günlerinin: Duvar halılarının dili olsaydı, anlatmaz mıydı? Geçerken soruyorum işte, maksat

sohbet açılsın. Ucu çatal kılıça sarılmaz “Cemaleddin”, kaleme sarılır ve döşenir, “Kan var bütün kelimelerin altında”. Savrulun şöyle:

“Deve, devenin üstünde tabut, biri çekiyor deveyi
Üçü de Ali: deve, deveyi çeken ve tabutun içindeki,
Çılgın gibi koşuyorum köylerden şehirlere
Başını kayalara vura vura ilerleyen bir insan seli” (s. 55).

Zülfikar nerede şimdi?

Uzatma gurbet günlerini, sıra öksüz kalmış bak.

Günü ve saati gelir “Kars”tan seslenir Şair:

“Nasıl olsa yine bir gün
Döneriz bu yollardan geri
Senin bir elinde bir mendil
Öbüründe kuş sesleri” (tarihi yok, s. 34)

“Bir mezarın doğurduğu iştahlı bir çocuktur Anadolu şiiri

Ey şiir arayıcısı ey esrik kişi
Şu son dönemecini de aşınca gecenin
Doğacak gün artık gündüze ilişkin değil
Bu ağartı ancak yürekle karşılanabilir

Bütün iş orda işte, ordan usturuplu geçmesini bil
Tutsaksan ellerin sıvışır gider zincirlerinden
Ve balyozla vursalar mısralarına
Soylu bir demir sesi yükselir
Soylu büyük ve mavi bir demir sesi”.
(s. 42’de. Aynen)

Bize susmak düşer. Ve Ciltli Defter-i Kebir’leri açmak: “Saatler yağmuru gösteriyor”. (s. 47). “Umulmadık bir gün olabilir bugün/Bir çeşme gibi akabilir cumartesi/(...) Umulmadık bir gün olabilir bugün/Kan var bütün kelimelerin altında” (1969. s. 53).

“iki şey: aşk ve şiir/bunlar kuşkuyla çiftleşir, (dalgınlıkla az daha beslenir yazıyordum/yazdım/sildim. Ama gelecek hemen. MŞG) (...) iki şey: aşk ve şiir/mutsuzlukla beslenir biri/biri ona dönüşür” (1967. s. 61).

Şair’in çok kısa şiirleri de var: İşte biri: başlığı “Tek yasak

“Özgürlüğün geldiği gün
O gün ölmek yasak!” (s. 62).

Çok yaşasın Cemal Süreyya’lar!
“Küçük bir kitaptır yaşamak
Elinde tutmaya yarar.” (s. 76)

TANSU SARITAYLI : ŞAİR ŞİİRİNDEN VURULUR

Tansu Sarıtaylı şaka yapmıyor şiir yazıyor. ELMAS KARASI bunun ispatıdır.

Şair daha işin hemen başında, “önsözü”nde, “ustalarını” sıralıyor : “Nâzım Hikmet, Turgut Uyar, Can Yücel, Atilla İlhan, Cemal Süreya, Edip Cansever”.

Kitabını okuduğumuzda bu ustalara klasik türk şiirinin büyüklerini de eklememiz gerektiğini anlıyoruz : “Doldur kadehlerimizi Saki ... Aç pencereleri Saki ... Keyif bizim keder bizim aşk bizim”.

Yine okuma süreci içinde kaynakları arasında Âşıklarımızın da, âşıklık geleneğinin de yer aldığı ortaya çıkıyor.

Önce ortaokul, lise ve gençlik yıllarımızın şairlerinin, sonra diğerlerinin ve bu arada Âşıkların şiirindeki etkileri açık.

Eser epey hacimli, az buz değil 448 sayfa, kitabın okunması zaman alıyor. Olsun. Böylece düşünülecek, ve isterseniz, yazılacak dünya kadar konuya kapı açıyor. Şair çünkü şiirinde hikaye(ler) anlatıyor : Size kendi özbeöz hikayelerinizi, yaşamınızdan kesitleri anımsatan. Şiiri o zaman öykü ve romanla atbaşı gidiyor.

Sarıtaylı’nın kitabını, ilan-ı aşktan aşkın sonuna kadar uzanan, uzanan, uzanan bir aşk destanı gibi okumak da mümkün. Değişik dönemleri, dertleri, sevinçleri, hüznü ve sonuyla.

Evet her aşkın bir de sonu var mutlaka. Ama sonu demek aşkın ille bittiği anlamına gelmiyor. Tansu da ise hiç gelmiyor. Aşkını güneşe asıp kurulamak örneğin hiç aklına gelmiyor Bitmeyen aşk karasevdaya, çileye dönüşüyor. Tansu çilekeş: Şair bütün aşamaları yaşamış, biliyor ve anlatıyor.

Bu şiirlerde gençliğimizin, ilk gençliğimizin, hatta çocukluğumuzun platonik aşklarını, küçük ve sevimli aşıklık anlarını bile bulabiliyoruz. Hani sadece sevenin bildiği, sevilenin haberinin bile olmadığı aşk anlarımız. Bakıp bakıp iç geçirdiğimiz, bakıp bakıp bir türlü ağzımızı açıp iki laf edemediğimiz aşıklık durumları. Hele hiç sarışın görmemiş esmer çocuklar diyarında bir sarışına vurulma hallerinde. Bir Rüya! Heyhat! An veya durum diyorum çünkü bu tür aşklar bir mevsimliklidir. Bazen bir mevsimden de az sürebilirler. Bir göz açıp kapayıncaya kadar başlayan, yaşanan, biten. Evet hiç uzun sürmeyen cinsinden. Adam olana yeter. Ama Tansu'da böyle bir aşk bile uzun sürebilir. Seven adam aynı zamanda çünkü hem acı çeker, hem günleri ve geceleri sayar, hem de vefakardır, sapına kadar. Ölene kadar. Helal olsun.

Ölüm imgesi, mezar ve mezarlık eksik değildir nitekim şiirinde. Burada da bir kez daha klasik türk şiiriyle buluşuyoruz.

Seven, Tansu'da, ille acı çekendir. Hep masum. Kimi kez coşkulu. Kimi zaman sessiz. Bakışlarla kendini anlatmak isteyen ama her yerde ve her zaman anlaşılamayandır. Bilhassa sevilenin anlayamaması aşığı fena halde hırpalar, üzer. Hele “sevgilinin” oralı bile olmaması.

O zaman şair/seven umarı şarapta arar. Rakıda. Artık ne varsa.

Masum, coşkulu, sessiz, “gizil” aşk durumları sürer.

Zaman geçer aşk kalır. Zaman sararır solar aşk sürer. İşte bu vefadır.

Şair'in şiirleri tarihi tad da taşıyor. Şiirlerin dip tarihleri yanında, anlatılanlarda birer tarih vardır : Yaşanmışlıkların günlüğü.

Şair gurbette iç yolculuklara çıkıyor. Sılada, İstanbul, Bursa, İzmir’de, işte o hep bildiğimiz kadim Anadolu’da ise dış yolculuklardadır.

Ülkede, gözü kadar sevdiği anavatanda, yazdıklarıyla gözlemcidir, gördüklerini çok kez dertlenerek aktarır. Anlatır. Sılaya, herşeye rağmen, güzelleme de dizer. Gurbete eleştiricidir. Gurbetin çilesini çeker. Neredeyse elli yıldır Fransa’da yaşayan iyi gazeteci, iyi yazar Sarıtaşı’daki sıra özlemi derindir. Paris maris hikaye. Tansu yurtseverdir. Halkseverdir. Halkını katıksız sever. Bu tartışılmaz.

Şiirleri romantizm edebiyat akımına yakın. Dertler, yenik düşmüş aşklar çünkü öncelikli. Şiirinde kader, red ve isyan, ayrı düşmek, hasret, özlem, hüznün ve melankoli ağır basıyor. Bunlar ana konuların başında geliyor. İşte bir örnek :

“Senden başkasını sevmedim/Bunu sana bile diyemedim/İşte o seven adam benim./Paris’te avare avare dolaşan/Yalnızca sevdasıyla”

Bitmez, yineler, burada veya başka şiirlerinde :

“Kader örmüş ağlarını”.

“Kadere isyanım bundandır”.

“İsyanım var”.

Aşkta ızdırap, acı çekmek, göz yaşı dökmek, üzülmek, üzülmek ve üzülmek vardır. Hep. Mutlu aşk sanki imkansızdır. Mecnun.

Fransa’da romantizmin teorisyeni Victor Hugo olabilir, burada romantizm 19. Yüzyıla kadar inebilir. Olsun. Bizdeki kaynaklar daha farklı ve daha türlü türlüdür :

Evet çok açık ve bunu buraya aynen yazıyorum : Romantizm Batı'nın tekelinde değil. Bizdeki Leyla ile Mecnun'u, ninelerimizin, halalarımız/bibilerimiz ve teyzelerimizin ve analarımızın (hepsini şükranla anıyorum. MŞG) anlattıkları masallarımızı bu vesileyle ana-biliriz. Tansu Sarıtaşı'nın şiirlerinde birkaç kez Leyla ve Mecnun'un ve Ferhat ile Şirin'in anılması hiç de tesadüfi değildir.

Romantizm budur işte : Ruh hallerimizi aktarmak. Tansu da ruh halini ve/veya ruh hallerini anlatmaktan çekinmiyor. Başından sonuna kadar.

Bu akımda duygular akli-usu, heyecan uysallığı yener. Hatta kimi zaman madara eder. Aşk gerçek yaşamı darmadağın eder. İşte Tansu'nun şiirleri.

Bu şiir akımı usa ve uysallığa isyandır. Tutku ve tufandır çünkü. Duygular belirleyicidir : Kişinin, şairin, sevenin duygularının önceliği. Gerçeğin, yaşananın eleştirisi, reddi. Mutlu olmayı unutmak. Aşkı hep mutsuzluğa ayarlamak. Acı çekmek. Bizim de yazgımız bu demek. Kaderle hesaplaşıyor gibi ama maçı hep kaderin kazandığı da dolaylı bile olsa kabul ediliyor. "Gizillik" yüceltiliyor. Mistik bir aşamaya doğru yol alınıyor. Tansu'nun Leyla'sı-Caroline'le veya Caroline'siz, yol alınıyor evet. Bakın nitekim Caroline'in yazımını bir tireyle hafifce değiştirince, Caroline de yol-u anımsatan bir şeyler çıkıyor ortaya. Caroline'in kısaltılmışı Caro'dur ve Caro (Karo diye telafuz edin lütfen) ise Kara bile okunabilir. "Elmas Karası" kendini belki o zaman bir parça eleverir. Bir parça sadece. Yetmez. Dahasını bekler okuyucu, merak eder ve sorar : Kim bu Caroline ? Tansu nitekim bir yerde "Bana seni sordular Caroline" diye yazıyor hemen biraz sonra ekliyor : "Meğer kim olduğunu Merak etmişler" (aynen). Evet nasıl merak etmezsiniz ? Defalarca şiirlerin başlığında yer alan, daha

defalarca şiirlerin varoluş nedeni bir “kahramanı” nasıl merak etmezsiniz ? Kim bu Caro be !

Gerçek hayatta hakikaten Caroline isimli böyle bir kadın, Caroline isimli böyle bir Leyla var mı ? Yoksa Şair bu kahramanı, yüceltilen kadın, sevilen kadın görüntüsünü/imağını vermek/canlandırmak için mi yarattı ? Bilinmez. Şaire sual de edilemez. Okunan da olmalı sırrı. Şaire sual ettim, kaçırmadım bu fırsatı ve Şair muamma bir yanıt verdi, yanıtını aynen aktarıyorum ve bilmeceyi çözmeyi okuyucuya bırakıyorum. Meraklısına :

“Bir insan edebiyat içinde olmaya görsün. Edebi anlamda soruyu sorarken, cevabını da anında kendisi gizlice sorunun içinde vermiş. Bunu da sevgili dostum yazar M. Şehmus Güzel’den başkası usulüne uygun şekilde araya sıkıştırıramazdı. Bunu ben, yazarın kelime hazinesinin zenginliğine yorardım. Kolay değil : Satır aralarında soru ve cevabın, sırtmadan, bir biriyle uyumlu bir şekilde, dans ettiğine tanık ediyor okuyucularını...”

İşte böyle : Romantik şair, yazar, ressam ve sanatçı yaşanılardan yaşamışlıklardan “fırar” etmek arzusunu da vurgular. Ama fırar hep ertelenir. Hayat, yaşanılan, katlanılan hayat şiirleştirilir. Belki o zaman yaşanılan tahammül edilebilir konuma indirgenebiliyor. Belki. Ama Şair yine de hayal dünyasında dolaşmayı tercih ediyor. Acıları, dertleri ve aşklarıyla.

Şair’in hakkını da yemeyelim Abiler, Ablalar : O kadar da umutsuz değildir ve yeri gelince nitekim Şair baklayı ağzından çıkarır :

“Hayatta zevk ve keyif almak güzeldir.” deyiverir. Nasıl mı ? Şifrelidir. Merak eden kitabın 277. sayfasından okuyabilir. Şifresiz açılmaz sayfalar. Sonra yazmadı diyemezsiniz.

KARAMSAR

Evet Tansu'nun şiirleri tutkulu, melankoli yüklü, karamsar, "esrarengiz", gizlilik dolu, uçuk, hayal dünyası geniş :

"Karınca yaya aya çıksa". "Karıncaların Kaf dağına tırmanışı". Kurgubilime ilk adımlarımızı atıyoruz : Karınca ordusu Kaf dağına ilerliyor. Karınca yaya aya çıkıyor. Şairin hayal dünyası eşsiz. Sadece dert yok.

Ne olursa olsun Şair mutlu olmanın zorluğunu vurgulamaktan vazgeçmiyor. Hele hem aşık hem mutlu olmak neredeyse imkansız. Ümitsiz. Umutsuz. Çaresiz. Çıkarsız. Sizi de üzecek derecede. Nitekim üzülüyorsunuz da.

Onun için şimdi tam sırasıdır ikinci sorumu soruyorum Tansu'ya :

"Neden bu kadar karamsar şiirlerin ? Şiir yazma dürtüsü, arzusu nasıl doğuyor ? Şiir mi kendini dayatıyor, şair mi şiirini arıyor ?» sorusunu sormak istiyorum. Çünkü şaire soru da sormak lazım şiirinin gizliliğini açıklaması için. Şairin her yazdığını anlayabiliriz diye bir kural yok. Nitekim anlayamıyoruz da. Anlayamadığımız gizlilikleri şair açıklayabilir mi ? Açıklayabilirse işte sorumu sordum, açıklasın lütfen. Evet çünkü şairin niye böyle dertli, böylesine duygu yüklü şiirler kaleme aldığını belirtmesi de lazım.

Belki yanıtlar diyordum. İşte yanıtladı ve yanıtını buraya aynen alıyorum :

"Şair, nasıl karamsar olmasın ki ? Sabah uyanmışsın, hava çok güzel, ortam günlük güneşlik, bir de bakıyorsun gökyüzünü kara bulutlar kaplamış ve üstünüze gökkube çöktü çökecek. Aşk da böyle değil midir ? Ne güzel sevecen şen şakrak olduğunuz bir an, bir güzelin sitemkar sözleri içinizi karartmaz mı ? Bir kadın güzel olduğu kadar sitemkardır.

Ey sevgili, 'Kelebeklerin ışığa koştuğu' gibi sana koştuğumdan şikayet ediyorsun. Peki, 'Senin çekici cazibenin' bunda hiç mi suçu yok !

Lütfen söyleyin, Şair nasıl karamsar olmasın. Aşk ve Sevda sarmışsa yüreğini, beklentisinin ötesinde duygular sezinliyorsa, karamsar olmak kaçınılmazdır."

Karamsarlıktan kurtuluş yok.

Tansu'nin şiirleri Orhan Gencebay'ın ve Ahmet Kaya'nın türküleriyle kardeşir.

Bu bağlamda örneğin Ahmet Kaya'nın "Acılara Tutunmak"ını, "Ağlama Bebeğim"ini, Orhan Gencebay'ın "Hatasız kul olmaz"ını, "Yarabbim Sen büyüksün (Mevsim Bahar olunca)"sını anımsatmak isterim. (1)

Örneğin Ahmet Kaya, ki saati gelince O da şairdir, aynen şunları yazıyor/söylüyor :

"Yaşadım birkaç bin yıl

Acılara tutunarak".

Tansu'daki "İsyanım var"da "kader örmüş ağlarını" okumalı. Daha sonra "kadere isyanım bundandır" diyecek. (2)

Yineliyorum : Tansu'nun kimi şiirinde, belki çoğunda, romantizm var. Kimi şiirinde Âşıklar geleneğine yaklaşıyor. Bu kitapta Batı ve Doğu yanyana.

Bir örneğini vereyim : “Güzel ve asil kadın...” başlıklı şiirinden bir alıntı yapıyorum :

“Bugün yine senin hayalindeki/Vadideki aşkı boyalı evdeyim/Üstelik de senin hayalinleyim/Caroline./Gölgesi düşmüş akan ırmağa/Kadehler elimizde aşk şarkıları/Söyle seni hayal edip yüreğim/Caroline”

Veya “Çaresini söyle doktor !” başlıklı şiirinden şu parça :

“İnanın bakıp da bir görse/Yaptığına bin pişman olur/Acıdan sararıp solan yüzümü/Nehir gibi akıttı iki gözümü/Dinle doktor kesme sözümü”.

Şairin “Elmas Karası” Caroline, yukarıda değindiğim gibi. Şiirlerde sık sık adı anılıyor çünkü. Ama “Bingöl” de var. Bakalım. Şiir kahramanları mı ? Gerçek mi ? Hayal mi ? Yineliyorum.

Şiirlerin temaları arasında Caroline, Bingöl, mutsuzluk, acı çekmek, dertlenmek yanında yalnızlık (“Hadi gel sevgili yalnızlığımıza ortak ol”), mevsimler ve doğa, kainat, dünya, insanlık da var...

Karamsar şaire kendi şiiriyle yanıt vermeliyiz derim :

“Uyan kalbim zaman sevmek zamanı.”

Böylece şair şiirinden vurulur. Umut kapısını çalar ve “Gözler kara elmas bakış pırlanta” ile mutlu yaşama bıraktığı yerden devam eder. Şaire de bu yakışır.

ŞİİRİNİN DOĞUŞU

Tansu Sarıtaýlı Paris'te uzun yıllardan bu yana hep başkaları için, bizim için koştı, koşturdu. Tek başına birkaç kişinin yapacağından fazlasını gerçekleştirdi. Bir güne birkaç günü sığdırmasını bildi. Şaşırttı.

Evet çok çalıştı. Çok yarattı. Çok yazdı. Çok hadisenin, yaşanılanın, olayın, şeyin videosunu çekti. Paris'te ve yakın çevresinde ve birçok kentte daha yurttaşlarımızın yaptıklarına tanıklık etti, onların nabzını tuttu, ateşini ölçtü, tansiyonuna baktı. Ama kibar insandır, güzel insandır, teşhis koymadı, teşhise gerek bile duymadı, umutsuzluk aşılamadı. Ama hepsini aktardı : Birçok gazeteye, televizyon kanalına birinci elden haberler yetiştirdi. Koskocaman bir arşiv yarattı : Videolar, fotolar, yazılar. Şimdi de şiirler. Dahası da var.

Bir yerde, “Tamam kardeşim, biz buyuz, biz burada böyle yaşıyoruz, böyle eğleniyoruz, böyle yemek yiyoruz, böyle evleniyor, böyle aile kuruyor, böyle çoluk-çocuk sahibi oluyor, böyle maça gidiyor, böyle maç yapıyor ve arada bir bile olsa maçı kazanıyoruz. İnanmayanlar ‘Dünya Futbol Şampiyonu’ Fransa milli takımına sorabilir.” der. (Buradaki son cümleyi Tansu söylemiyor ben yazıyorum. MŞG) Pardon demez, fotoğrafları, videoları, kısa veya uzun haberleri, yazı ve söyleşileriyle sergiler. Evet sergiler. O fotoğraflardan seçtiklerini de zaman zaman topluca yeniden sergiler. Hodrimeydan sitesine bir göz atmanız yeter. İşte bütün bunlar Tansu Sarıtaýlı'nın hazırladığı ortak hafızamız için ortak bir arşivdir. Paylaşılabilecek türden. Tansu Sarıtaýlı ismini koymadan toplumsal tarihimize tanıklık eder. Ona göre bu kadarı da yeter. Niçin olmasın ? Ama şu kesin : Hepimizin Tansu'ya harbiden, gerçekten borcumuz var : Belki bir, belki birden de fazla. Bunun da bilinmesi, yazılması şart. Burada bunu yaptım mı ? Yaptım.

Yine de bir soru kaldı : Evet onca işin arasında şiir yazmaya nasıl zaman ayırabiliyorsun sorusu aklıma takılıyor ama yanıtını bulamıyorum. Bu nedenleTansu'ya son sorumu burada soruyorum :

“Onca koşturmacanın içinde şiirlerini nerede/nerelerde, ne zaman, nasıl yazıyorsun ?”

Yanıtını verdi, onu da sizinle paylaşıyorum, hepimize ve bilhassa çiçeği burnunda kadın ve erkek ve çocuk şairlerimize yol gösterici olması umuduyla :

“Şiir yazmak için özel bir zaman ayırma gibi bir alışkanlığım yok. Şiirlerimi işim icabı normal haber yazarken, çalışırken, duyduğum bir şarkı, bana birini hatırlatıyorsa, hatırlanan kişiyle bir yaşanılmışlık varsa, o anlar gözümün önünden bir film şeridi gibi geçerken, parmaklarım da klavyenin tuşlarına gider ve içimi dökerim o an. Gecenin bir vakti, yatağa uzanmışım gözlerimle tavan arasında canlanan bir suliet varsa, kimi anımsadığımı anlayacağınızı tahmin ediyorum. (Elbette. MŞG) İşte o an kalkıp yine bilgisayarımdaki tuşlara gider ellerim, tüm hayal gücüme odaklanır belleğim ve kelimeler sessizce dökülür klavye tuşlarının üzerine, sonra okurum, yine okurum, yazdıklarımın beynimi işgal eden o güzele mesaj olduğuna inandığım an kaydını yaparım ve daha sonra de sevgili okurların elindeki ‘Elmas Karası’ adlı şiir kitabımda yer aldığını görünce yazdığım anı ve yeri anımsarım. Şiirlerin çoğunluğu iş arası ve gece ortamında yazılanlardır, seyahatlarda yazdıklarım da var. Bu da gördüğüm bir kadındaki saç şekli, giysisinin rengi beni alıp başka dünyalara götürür, bu dünyanın elmas karası gözlü bir güzel olduğunu söylememe gerek var mı ? Acaba !” (3)

NOTLAR

(1) Orhan Gencebay : “Yazıklar olsun, yazıklar olsun / Kaderin böylesine, yazıklar olsun”. Orhan Gencebay’ı 1970’lerden, 1980’lerden beri hep dinlerim. Hâlâ bütün kasetlerine sahibim, onları birer anı gibi saklıyorum, çünkü artık arada bir bilgisayardan dinliyorum. O yıllarda ve daha sonra arabeski kötüleyen SBF’deki meslektaş, dost ve arkadaşlara “evladım bi de sözlerini dinleyin” diyordum. Orhan Gencebay’ı, türkülerini, saz çalışını, delikanlılığını, sevenleriyle sıkı ve hakiki arkadaşlığını savunuyordum. Yine savunurum. Evet Orhan Baba taraftarlarınca harbiden sevilen bir delikanlıdır. Burada yaş önemli değil, konu da değil, durum ve konumdan söz ediyorum : Harbilik delikanlılar için bir varoluş biçimidir. O yıllarda Orhan Gencebay’ın Mülkiyeliler Birliği (MB) İstanbul Şubesi’nin düzenlediği konferanslarını neredeyse hiç aksatmadan izlediğini de yıllar sonra, 2000’lerin başında, MB İstanbul Şubesi yöneticisi bir arkadaşdan dinledim : Orhan Baba sıradan bir yurttaş gibi salonun sakın bir köşesinde konferansı dinlerken kendisini gören ve yanına gelip iki satır konuşan arkadaş’a, “Biz bu tür konferanslara özlem duyuyoruz, bize bunlar gerek.” demiştir. Bir de 1970’lerin sonunda Kuşadası’nda “Orhan Gencebay geldi»ğinin duyulur duyulması üzerine Kadınlar Plajı’nın bir anda boşalmasını, herkesin Orhan Baba’nın yerleştiği otelin önünde toplanmasını ve tezahuratını anımsıyorum. Böyle bir ilgi çok az kişiye nasip olur. İlk gençlik günlerinde, yıllarca birçok ses sanatcımızın arkasında saz çalan Orhan Gencebay mesleğini ciddiye alması ve çok çalışmasıyla, çalışkanlığı ve yaratıcılığı ile de unutulmayacaklardandır. Bir de kıymetini bilemediklerimizden biri olarak anılacaktır. Mutlaka. “Her dostun kavgası ayrı biçimde”.

(2) Ahmet Kaya ile 1989’da Paris’te tanıştım, bu vesileyle yaptığım söyleşi Kasım 2008’de okuyucuya sunulan Söyleşiler: Vir-Gül-Üne

Dokunmadan isimli kitabımda yer aldı. “Ahmet Kaya için” başlıklı makalem ise, Aralık 2015’te Emegin Sanatı dergisi E Yayınevi tarafından ekitap olarak ücretsiz sunulan ÇOK KÜL-TÜRLÜ-LÜK başlıklı çalışmamın birinci versiyonunda (s. 78-82). Bu çalışmanın kısaltılmış ve bir parça farklı ikinci baskısını ekitap.ayorum.com’da sunduk.

(3) Metod / yöntem üzerine iki çift laf : Tansu Sarıtaýlı’nın şiirler kitabı için biraz yeni, bir parça orijinal bir şey yapmalıyım diyordum ve bu meseleyi birkaç gün, belki birkaç hafta düşündüm. 5 Ekim 2019’da yazmaya başladım : Elmas Karası’nı okurken aldığım notları ve okuduklarımin bana anımsattıklarını derleyip topladım, yazacaklarımı yazdım, makalemin içinde ona doğrudan doğruya sorularımı da yönelttim. “İsterse yanıtlasın” diyerek, metnin tümünü elektronik postayla kendisine gönderdim. Yanıtladı, böylece aynı çalışmanın içinde hem makale hem söyleşi oldu. İşimizin göreceli orijinalliği burada. Bilmiyorum daha önce böyle bir yöntem deneyen oldu mu ? Soruları yanıtladıktan sonra, yanıtlarını metnin içine ben yerleştirdim. Son bir okuma daha yaptım. Metni yeniden ona gönderdim. Onun da son bir okumasından sonra bu orijinal makale-söyleşiyi veya karşılıklı-konuşma-makaleyi bir yenilik, bir farklılık olarak yayınlıyorum. Bu yöntemi uygulayarak yeni bir şey yapmış oluyoruz diye bir parça heyecanlanıyorum da. Umarım sizin de ilginizi çeker, hoşunuza gider. Belki siz de yazacaklarınızda bu yöntemi denersiniz. Kimbilir ?

YILMAZ ODABAŞI: ŞİİRİN KADAR KONUŞ

Fikret Adil, Intermezzo isimli kitabında, şairler konusunda şunları yazıyor: “Şair denilen ve hemen daima cemiyetin kendisiyle alay ettiği mahluklar cidden insan üstü kimselerdi, fakat bunu anlayabilmek için insanın büyük bir azap çekmiş olması gerekti.”

Victor Hugo “Bir şair, bir insan içine kapatılmış bir dünyadır.” diyor.

Şiir okumak “boş zamanı” veya “zamanı” doldurmak mıdır? Şiir okumak bir yolculuk mudur? Bilinen ve bilinmeyen dünyalara. Şiir içinde, şairle veya şairsiz, yolculuk.

“Bir şair, bir şiir ülkesinden” ayrılabilir mi?

1990’larda, dönemin başından itibaren okura sunduğu kitaplarıyla, daha önce birçok dergide yayınladığı şiirleriyle, Yılmaz Odabaşı verimli bir dönemini yaşadı.

Çok çalıştı mutlaka. Çok yazdı, çok yayınladı. Okurları açısından bulunmaz bir nimet, bulunmaz bir fırsat: Buyurun kararı siz veriniz:

O yıllarda dokuz düzyazı kitabı, yedi şiir kitabı vardı. Az değil elbette: Hele yakasını bıraksalar dahasını yazacağı da kesindi; nitekim sonrası bunu ispatladı...

Kendi sesinden seçilmiş şiirlerini içeren kasetler doldurma fırsatı da buldu: İşte örnekleri:

“Ey hayat”

“Buğulu Atlas”

“Pervarili Bulutlar”

Şair ve yazar saati gelince gazeteci, senaryo da yazdı. Şiir, öykü ve senaryo dallarında birçok ödül sahibidir.

Şiir kitapları birkaç baskı yapan ender şairlerdendir.

Destansı, birçok parçadan oluşan ama tek şiirlik Feride'si mutlaka ilginizi çekecektir. Yılmaz Odabaşı birçok bölümden oluşan tek şiirleriyle destan geleneğini gözden geçiriyor. Günümüze uyarlıyor. Güncel, dramatik, güzel, vurucu ve zaman zaman sert imgelerle destekliyor: “Çalınmış Bir Mahşer İçin Ahval” hemen okunmalı.

“Hem uzak

Hem sıcak ve

Hep uzak,

ve sıcak kalacak gözleri”.

Şair “Yazarken bir tür infilak ettim, ve kendi depremimi yaşadım.” diyor. Yaşar: Şairdir, ne yapacağı belli olmaz. Öylesine ki hızını alamıyor ve sözcükleri yumrukluyor: Ağzı-burun dağıtıyor: Lo bu bir şaki midir? Qacax mı? Külhanbeyi mi? Qırık mı? Bilinmez. Ama Diyarbakir, Mardin, Siverek, Urfa, Ergani ve Çınar, Kurtalan ve diğerlerinin küçelerinin, “oranın” tüm coğrafyasının haritalarını çizip, tapularını üstüne çıkarır. Tartışmasız. İşte ispatı: Şiir kitaplarıdır.

İnanmayan, Her Ömür Kendi Gençliğinden Vurulur isimli kitabındaki, “Terli ve Kelepçeli Çocuklar” şiirini okusun. Okusun ve bizzat görsün:

“Öncesi Diyarbakır o benim en esmer çocuğum

Siverek, bir toz bulutu ardından kentsiz bir öpüş

(...)

Batman, siyah kusan yetim

(...)”

Ve bu böyle sürer gider. Hiçbir kasaba, kent ve hatta köy unutulmaz. Anılır. Tanıtılır.

Destan, Asyalı halkların anlatıcı bilgeliği değil midir? İşte Odabaşı bu bilgeliği güncelleştiren şairdir: İsterseniz bir de Reşo, Talan İklimi isimli ırmak şiirine/destan şiirine gelin birlikte bir göz atalım: Reşo nam şakinin dağlara yazılı romanıdır:

“SUNU:

Soru taşıyım sabaha

Dallar da ağarır

Dutlar dökülür toprağa

Soru taşıyım sabaha

Girmeyin bu bahçelere dilinizde şarkılar yalan

Bir yanlışlık büyüyor ayak seslerinizle

Örtmeyin soykırımları benim coğrafyam talan

Günlerdir haritalarda bir yanlışlık olduğunu söylüyorum

Bu ses de gürleşir bir gün, biliyorum

Bir rüzgar vurup geçiyor sesimin yalımına

Duyulmuyorum...

Sevdanın özeti dağ

Diyeti hüküm

Günlerdir haritalarda bir yanlışlık olduğunu söylüyorum

Göğsünde yer aç dağım, karalım

Ko n a k l a m a k i s t i y o r u m...

Kendini tekrarlayan bir çıplaklıktı Reşo

Bir başka adı da en uzun eyvah

Her akşam sırtını dayayıp Botan Dağı'na

'Were hay lo hay lo hay loo'

Bağırıp dağlarda öksüz öküzler gibi

Oturup sesinin yankısına gülerdi

Koşardı,

Şalvarına rüzgar girerdi..."

Fırsat bulunca Yılmaz Odabaşı, Reşo'yu anımsayarak kesinlikle, "kötülerle" hesaplaşmaktan çekinmez. İşte örneği:

"Seni ben bile döverim babıali

depresif estetiği, şizofren, imgeleri"

"Sana yağmur diyorum ıslaklığım bundan

yağ da ıslanalım

ama uslanmayalım

uslanmayalım”

“Topla kendini” çocuk. Topla da öyle gel çocuk: Bir sonbahar havası düşmüştür bir 31 Temmuz’da. Ve ben şaşırmışım: Yaşam, özgürlük, kurtuluş, ülkesi ve halkı ve aşkı ve şiiri uğruna vurulan ölür mü?

Bana kalırsa ölmez. Ama bu puşt zamanlarda yine de bilinmez. Onun için diyorum, zulalarınıza sahip çıkın, ve gelin bir olalım

“çarşıları yalnız. Kentleri öksüz/şiirleri yarım bırakmayalım”.

Yılmaz Odabaşı sağolsun:

“ ‘Kılıç kuşananın’ derdi Reso

Ve yürürdü

Y o l g i d e n i n d i r...”

“Zor

Reşo

Kendi gerçeğinde,

Umutlu, Müthiş !

Coğrafyasında dar

Reşo ki bir çınardır

içinden kanar...”

“Halk, yankıdır ovalardan

Dağ düzlükleri ve patikalardan:

-Reşo Reşo zor Reşo

Düşsüzü düşe getir

Doğruyu söze getir

Yangın ol şu dağlarda

Eğriyi düze getir

Getir !

E ş k i y a a ş k ı n a !”

Yılmaz Odabaşı’nı değişik bir çevrede ve en bilge haliyle izlemek ve dinlemek için, bir içim su, bir içim dinlemek güzeli Esra Harmanda’nın, KANAL A’da, sunduğu, “Hadi Konuşalım” programına bakın. İzleyin. Seyredin. Hem şair için. Hem sunucu için: Söz kesmeyen, davetlisini en iyi biçimde dinleyen ve en güzel soruları soran böyle bir sunucu umarım herkese kısmet olur. Darısı başınıza şairler. Ve yazarlar. Ve cümle alem. Darısı başınıza. Odabaşı’nın söylediklerini güzelleştiren bir güzellik.

“Evvelzaman takvimlerinde” bizim oralarda söylemek yazmaktır. Şair şiiri kadar konuşur ve derin iz bırakır: Hafızamıza. Ve bilhassa orak hafızamıza. Ne iyi ki Şairlerimiz var diyebiliriz:

“Aklımda Diyarbakırlı Bir Kızın Uzak ve Sıcak Gözleri...”

Bu da bize yeter.

EMEĞİN SANATI E-DERGİ VE ŞAİRLERİ

On yıl evet tam on yıl. 176 sayı evet tam 176 sayı. Emeğin Sanatı Kolektifi on yıldan bu yana ortaklaşa çalıştı, ortaklaşa yarattı ve eşit, adil, özgür bir biçimde paylaştı.

Son zamanlarında aylık olarak sunulan Emeğin Sanatı Sosyalist Sanat e-Dergisi, bilgiyi, şiiri, denemeyi, öyküyü, makaleyi, incelemeyi, geniş kesimlere yaymak anlamında, demokratlaştırdı, popülerleştirdi. Herkese kardeş payı.

Küçük bir dost topluluğu biçiminde yola çıkanlar, Ali Ziya Çamur ve Adnan Durmaz ve diğerleri, arkadaş, yoldaş ve kaderdaşlar süreç içinde toplumsal ve edebi çevrelerini genişlettiler, büyüttüler. Seslerine yeni sesler katıldı. Ülkenin dört bucağından ve dünyanın her köşesinden yazı, şiir, deneme, öykü, makale, haber akıyordu artık.

Bu ülkenin çocukları şiirle doğuyor, şiirle yaşıyor ve şiirle aramızdan ayrılıyor. Gitmeden önce kimi işte Emeğin Sanatı'nda izini bıraktı. Kimi bir selamını. Kimi bir sevgisini. Kimi bir karanfilini. İşte bakın yakasında kızıl karanfilli olan Şair Baba değil mi? Şu güleç yüzlü delikanlılar: Deniz, Hüseyin, Yusuf, Mahir, İbo ... değil mi ?

“Bir yangın ormanından püskürmüş genç fidanlardı

Güneşten ışık yontarlardı sert adamlardı

Hoyrattı gülüşleri aydınlığı çalkalardı

Gittiler akşam olmadan ortalık karardı”.

Attila İlhan'dandır.

İnce bıyıklı ve hafif tebessümlü Orhon Murat Arıburnu olmasın? Evet ta kendisi: Sinema ustası, Yılmaz Güney'in sinemada ilk adımlarını atmasına yardımcı olanlardan biri olarak bilinen Arıburnu hakiki bir şairdir aynı zamanda. Bilinmesi, unutulmaması, anılması için işte Emegin Sanatı ona da yer veriyor.

Gidenler eksik değil: İşte Güngör Gençay, Ümit Kaftancıoğlu, Ahmet Ada, Aşık İhsanî, Ali Yüce ve diğerleri. Bir şiirle, bir sazla, bir sözle elveda diyenler yine de bizlerle.

Onlar, gidenler, gençlerin varlığıyla aramızda yeniden seslerini, soluklarını ve sazlarını buluyorlar. Aşklarını ve kahkahalarını.

Ümit Kaftancıoğlu her zamanki gibi iki dirhem bir çekirdek.

Güngör Gençay güleç ve yeni yazdığı şiirlerinden birini patlatmaya hazır.

Aşık İhsanî her zamanki gibi, bıraksanız kopup kentlerden yeniden Güllüşah'ını aramaya koyulacak: Taa oralardan buralara kadar. Aşık çünkü. Elinde saziyla, torbasında emin olun en son yazdığı şiirler derlemesiyle.

Evet, onlar, gidenler, gençlerin varlığıyla aramızda yeniden seslerini, soluklarını ve sazlarını buluyorlar. Gençler, her yoklamada "Burdayız!" diyenler işte:

Adnan Durmaz, Melih Coşkun, Haydar Doğan, Gökmen Sambur, Özlem Keskin, Abdulah Karabağ, Temel Kurt, Asım Gönen, Sema Lale, Yavuz Aközel, Özer Genç, Yaşar Doğan, Cem Eren, Ertan Şahin, Abuzer Yalçın, Begümhan Varlık, Burcu Türker, Seçkin Zengin, Musa Su, Ali Ziya Çamur, Bektaş Çağdaş, Bülent Aydınel, Tan Doğan, Muhammet Demir, F. Kadri Gül, Haldun Hakman, Muammer Erturan, Bekir Koçak, Ercan Cengiz, Oğuz Ateşoğlu,

Mesrure Başaran, Fatoş Arabi (Arnavutluk'tan şair ve işçi şiiriyle şenliğe katılıyor) ve daha niceleri ... Gençler ve daha azgençler.

Yeniler ve eskiler ama eskimemişler, değişik ürünleriyle merhaba diyorlar, şiir, öykü, deneme, inceleme, makale; evet kısacası kardeşlerim edebi zenginliğimizi gözler önüne seriyorlar.

Ülkemizde şiir ve şair tükenmez. Günlük yaşamında bir veya iki saatini yazmak eylemine ayırabilen herkes, herbirimiz bir şiir, bir deneme, bir öykü yaratabiliriz. Bir makale, bir inceleme, bir haber de. Bir mektup ta.

“Toplumsal gelişmenin yasalarını tam bir anlayışla yorumlayarak, sanatın gerçeği, tarihsel ve toplumsal hareketi içinde, salt dış belirtileriyle değil, iç özüyle yansıtmayı istiyoruz. Böylece sanat, hem yeni, hem de eski insanı, dünün, bugünün, en önemlisi de yarının insanını açıkça yansıtacaktır. Emegin Sanatı, (...) bireyin bilincini geliştirerek, iç varlığını zenginleştirmek yoluyla toplumsal ilerleyişin itici gücü konumuna ulaştırmayı amaçlar. (...) sosyalist kişiliğin oluşum ve gelişimi sürecinde gölgeleri aydınlatarak süreci hızlandırır. Emegin sanatçısı, (...) her katılanın kendi bireysel gücünü ve zenginliğini ortaya koyabilen bilinçli kitleler oluşturmanın sorumluluğunu taşır.”

Bitirirken Emegin Sanatı'nın eski sayılarına ulaşmanın yollarını belirtiyim: emeginsanati@blogspot.com veya issuu.com üzerinden.

Emegin Sanatı E-Dergi'nin 100. sayıya ulaşması vesilesiyle Lutfiye Bozdağ'ın Ali Ziya Çamur ile yaptığı söyleşi : 14 Ağustos 2011 tarihli Birgün gazetesi Pazar ekinde yayınlandı. Oradan okunabilir. Emegin Sanatı E-Dergi'nin yola koyulması ve sorunların üstesinden gelmesi konusunda 31 Ağustos 2015 tarihli Arasöz Sanat ve Politika Dergisi'ne de bakılabilir.

Emeğin Sanatı emekçileri e-Kitap Yayınları ile birçok kitabı meraklılarının okumasına sundu. Bir vuruşta bir kitap okumak isteyenlere duyuruyorum, kitap okumaya çağırıyorum. Aynı adreslerden, aynı yollardan giderek kitaplara ulaşmak mümkün. İyi okumalar. Kolay gelsin.

EROL ZAVAR : ŞAİRDİR

Burada önce şair ve mahkum Erol Zavar'ın özgürlüğüne kavuşması amacıyla Mart 2008'de yayınladığım makaleye yer vermek istiyorum :

ZAMANI VARDI ARTIK

Bir öyküm var dinler misiniz lütfen?:

“bu şiirin içinden tren de geçebilir

uçak da

vapur da

bütün teknolojik ölüm aletleri de

ama hiçbirine binmeyeceğim

kusura bakma ölüm

gelmeyeceğim

(...)

bunca mazeretim varken

yaşama dair,

ölümü aklımdan bile geçirmem

seviyorum seni hayat

tüm kötü sürprizlerini de...”

Evet bu gerçekçi, bu bizi içimizden sarsalayan, bu umut dolu bir geleceğe gülümseyen, hayata göz kırpan satırları yazan genç baba, iki çocuk babası şaka maka, tedavi edilmezse aramızdan ayrılacak.

“Ölümü aklımdan bile geçirmem” diyen ve şiirinin başından sonuna ölümle alay eden, çünkü hayata aşık bu şair, bu genç ölmesin ne olur! Ne olur bir gencimiz daha eksilmesin! Bu ışık sönmesin ne olur ! Yarınların güneşli şafak vakitlerinde “BURDAYIM!” diyebilsin. Eşi ve çocuklarıyla kendisine ayrılan zamanı bırakın ne olur sonuna kadar istediği gibi yaşasın.

Mesane kanserini çeken bilir. Düşman başına bile diyemem. İşte böylesine başabela bir hastalıkla boğuşmak cesaretini gösteren ve birkaç yıl içinde on kez ameliyat olmak zorunda kalan bu genç baba, bu genç şair, yaşama göz kırpan ve geleceğe gülümseyen, ölümle dalga geçen bu genç adam, Erol Zavar isimli gazeteci, gördüğünüz gibi iyi şair, yazar ve kamuyu ilgilendiren konularda kendi siyasi görüşüne göre çareler üretmeye çalışan bu genç militan bırakın ne olur KALSIN İKİ ÇOCUĞU VE EŞİYLE:

ONLARLA PARKLARA GİDEBİLSİN, PLAHLARDA DENİZİ SEYREYLEYEBİLSİN, İKİ KULAÇ ATABİLSİN, KUMLARLA SOHBETE DURABİLSİN, ARKADAŞLARIYLA BİRDİRBİR OYNAYABİLSİN, TÜRKÜ SÖYLESİN (Sesi güzelmış hem de gerçekten, arkadaşlarının söylediklerine göre), KOŞABİLSİN, GÖSTERİLERE KATILABİLSİN, SİYASET YAPABİLSİN İSTEDİĞİ BİÇİMDE.

Yeter bu kadar ölüm.Yeter artık.Yeter artık aramızdan çekilip alınanlar.

Eh ne yapalım Erol Zavar da genç ve devrimciymiş. Olsun cancağazım olsun birkaç gencimiz de devrimci olsun. Hepsi sağcı, aşırı sağcı, ortacı, bilhassa ırkçı olacak diye bir kural mı var? Kimi futbolcu olur. Kimi şarkıcı. Kimi televizyoncu. Kimi türkücü, kimi davulcu, kimi televoleci. Kimi de devrimci olur.

Devrimci diye ölüme terkedemeyiz Erol Zavar’ı.

O başabela hastalığıyla O'nu hapishanede tutmak Erol Zavar'ı öldürmekle eş anlamlıdır. Ve bunun sorumluluğunun altından kimse kalkamaz: Ne hapishane müdürü, ne hapishaneler genel müdürü, ne Adalet Bakanı, ne Başbakan, ne de Cumhurbaşkanı. Herkesin elini vicdanına koymasının zamanı geldi artık. Artık karar almak gerek: Cumhurbaşkanı, Başbakanı, Adalet Bakanını ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni göreve davet ediyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin (TBMM) aziz üyelerini de. Yani milletvekillerini de. Hangi siyasi partiden olurlarsa olsunlar biri, birkaçı veya birçoğu bu meseleye mutlaka el atmalıdırlar:

Erol Zavar hapishaneden çıkarılmalı, özgür bir ortamda tedavisini sürdürebilmeli.

Kimi açılardan Nâzım Hikmet'in hayatını ve acılarını anımsatıyor bu delikanlının hayatı. Unutmayalım Nâzım Hikmet'i de bir komplo sonrasında o günkü yasalara bile aykırı bir biçimde yargılayıp ağır bir ceza kestiler. Ve Nâzım'ı o yıllarda kimse desteklemedi. Kimse O'nu savun(a)madı. Ne gazeteciler. Ne aydınlar. Ne siyasiler.

Ama Nâzım Hikmet'e düzenlenen 1938 komplosundan bu güne neredeyse yetmiş yıl, evet dile kolay tam yetmiş yıl (Nisan 2020'de 82 yıl), geçti. Dönem farklı, insanlar değişti. Türkiye'de artık cesur insanların da bulunduğu biliyoruz: Gazeteciler, aydınlar, sanatçılar, siyasiler arasında. Yurttaşlar arasında. Kadınlar, erkekler ve çocuklar arasında.

Nâzım Hikmet'i onca yıl aradan sonra, bugün artık neredeyse herkes sahipleniyor. Ama zamanında hiç kimse oralı olmamıştı. Ne olur Erol Zavar'ı savunmak için, O'na el uzatmak için, O'nu özgürlüğüne kavuşturabilmek için de yetmiş yıl beklemeyiniz. Çünkü yarın bile çok geç olabilir. Erol ölümün verdiği randevuya

gitmek istemiyor. Ne kadar güzel. Biz de O'na bu konuda yardımcı olmalıyız: Mutlaka. Geçikmeden. Bir an önce.

Zamanı geldi artık: O'na özgürlükle, yaşamla randevusuna vaktinde ulaşabilmesi için uçak, vapur, tren veya otobüs gönderelim. Özgürlüğe tek gidiş bir bilet gönderelim: Erol Zavar adresine. Ne olur.

O'na “yaşama dair bütün mazaretini kabul ettik” ÖZGÜRSÜN diyebilmek. İşte hepsi bu kadar.

Bu yazının içinden tren de geçiyor, uçak ta, vapur da, otobüs te: Erol Zavar'ı alıp özgürlüğüne, yaşama, iki çocuğuna ve eşine kavuşturabilmek umuduyla.

Haydi hep beraber!

Ha gayret!

Bu makale Mart 2008'de yazıldı, Mart başında Odak dergisinde ve daha sonra birçok sitede yayınlandı. Ama amacına ulaşamadı. Erol Zavar özgürlüğüne kavuşamadı.

Neredeyse yirmi yıldır kanser tedavisini özgür bir ortamda yaptırabilmesi için serbest bırakılması umuduyla dilekçeler de yazıldı, gösteriler de yapıldı, kampanyalar da düzenlendi ama Erol Zavar “çıkamadı”.

Aradan geçen zaman içinde başka tür hastalıklar da yakasına yapıştı. Erol inatla ve kararlı bir biçimde mücadele etti, hastalıkların hepsini veya hepsine yakınını yendi.

Erol Zavar'ın yaşam mücadelesi koronavirüslü günlerimizde hepimize örnek olacak nitelikte. “Ölümü aklımdan bile geçirmem” diyen ve şiirinin başından sonuna ölümle alay eden, çünkü hayata

aşık şairin özgürlüğüne, eşine ve çocuklarına kavuşması umuduyla
burada şirinin tümünü aynen aktarıyorum :

-ölümü ekim randevu yerinde
beklemekten ağaç olsun-
zembereği boşalmış sözcüklerin
akreple yelkovan öpüşüyor onikide
bütün ziller vaktinde vuruyor,
tembellik edip gitmeyeceğim
kusura bakma ölüm
bugün de gecikeceğim
sessizlik çökmüş kentin sokaklarına
martılar uykuya dalmış
kar bütün izlerini örtmeye hazır
randevularımıza sadığımdır sektirmem saatini
ama bu sefer tembelliğim tuttu,
ölüm daha çok beklersin beni...
şimdi kış
ölümün vaktidir derler
ve tecrübelerimden bilirim
kışın ölene söverler.
kusura bakma ölüm
ben ardımdan sövdürmem.

bu randevuya asla gelmem.
bu şiirin içinden tren de geçebilir
uçak da
vapur da
bütün teknolojik ölüm aletleri de
ama hiç birine binmeyeceğim
kusura bakma ölüm
gelmeyeceğim

gelecek öyle uçsuz bucaksız duruyor ki
ve ben ne olacağını merak ederken
hani filmin en güzel sahnesinde
sinemadan çıkar gibi
hayattan çıkıp gidemem
kusura bakma ölüm
adın çok soğuk gelemem
bunca mazeretim varken
yaşama dair,
ölümü aklımdan bile geçirmem
seviyorum seni hayat

tüm kötü sürprizlerini de.”

Erol Zavar bizi içimizden sarsalayan, umut dolu bir geleceğe gülümseyen, hayata göz kırpan bu satırları 17 Şubat 2004’te, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Mahkum Koğuşu’nda yazdı...

Aktardığım şiirle aynı başlığı taşıyan şiir kitabı Cadde Yayınları tarafından 2006’da okuyucuya sunuldu. Tavsiye ederim. Erol Zavar şiir yazmayı sürdürüyor : Yeni şiirlerini değişik sitelerde okumak mümkün.

DEVLET-ŞİİRİ-DERSİMİZ-KORONA

Ölüm fermanı devletten çıkmışsa şair umursamaz, çünkü onun için “illegaldır astarı devletin”. Veya “yalnızlığımız çarpsın kamunun karayüzüne/bir çetedir çünkü devlet”. “düşer aşkımız leş sevicî devletin başına”.

Elbette bu satırları alıp siyasetbilminde devlet tanımı olarak okutmak ve sonra sınav sorusu yapmak ta mümkün.

Öğrencilerimiz ah ne olur biraz da şair olabilseler(di).

Ezberlemeden derslerimizi,

şiiirlerimizi ezberlese(ydi)ler.

Ah bir de konuşabilse(ydi) kara tahtalar

ve çürütülen dirsekler lise sıralarında ve fakülte dersliklerinde.

Kopyalarımız zulalarından çıkıp sokaklarda bizimle birlikte gösteri ve yürüyüşlere katılabilse(ydi).

asıl bize kopya verebilse(ydi) ustalarımız ihtilal zamanlarında.

Ah öğrencilerimiz ve ustalarımız sıralarınız boş.

Sınıflar karışmış. Emekçiler parmak kaldırsın !

Kim lan burjuva bizim sınıfta !

“kafes çürürse nereye uçar kuş”

“taşımak zordur gölgeyi

yaşamak bir gövde gösterisidir”.

Tırnak içinde olanların tamamına yakını Bayram Balcı'dan.
Livar'ından. (Livar, Kibele Yayınları, İstanbul, 2009, s. 14).

Ece Ayhan'a ayak uydurmaya çalışarak.

Şairlerimiz var

ne iyi ki.

Korona avucunu yalasın.

Ölüme değil gösteriye gidiyoruz.

Biz.

Sıklaştırsın safları çocuklar.

Halayımız sırada,

“Şair Baba”yla :

“(…)

silkinip kalktı kabrinden,

ve elinde bir güneş gibi taşıyıp yarasını

yıktı Şahmeran'ın mağarasını.

Daha gün o gün değil, derlenip dürülmesin bayraklar.

Dinleyin, duyduğunuz çakalların ulumasıdır.

Safları sıklaştırsın çocuklar,

(…)”

VE DİĞERLERİ

Daha önce yazdığım gibi, bu üç kitapta bütün şairlerimi değil, son yıllarda haklarında yazı yazdığım, yayınladığım şairlerimi tanıtmaya çalıştım. Bitirirken, kalanları, geçmiş yıllarda yayınladığım kitaplarımda yer verdiğim, değindiğim, tanıtmaya çalıştığım şairlerimi, diğer şairlerimi, onlardan ve şiirlerinden daha önce hangi kitap(lar)ımda söz ettiğimi kısaca sunarak bir kez daha anmak istiyorum. Onlara bir kez daha teşekkür etmek için. Şiiri sevdirdikleri için.

“Şair Baba” ile başlayarak:

Nâzım Hikmet birçok makalemden, kitabımda ve ekitabımda yer alıyor. Hayat hikayesiyle, şiiriyle, bize bıraktıklarıyla. Bu kitaplardan birkaçını burada anımsatayım:

Abidin Dino, 1913-1993'te, üç cildin üçünde de, değişik yerlerde (Kitap Yayınları, İstanbul, 2008). Abidin Dino ile Söyleşiler, Yazılar: Hayat ve Sanat'ta da (Peri Yayınları, İstanbul, 2006); ekitap.ayorum sitesinde birkaç hafta önce sunduğumuz Abidin Dino'ya Dair'de de. Fahri Petek: Bir Hayat Üç Can'da da (TÜSTAV Sosyal Tarih Yayınları, İstanbul, 2009), Felsefe Üzerine'de de (Kardelen Yayımcılık, İstanbul, 2011)...

Türkçeyi en güzel, en güçlü biçimde kullanan Şair Baba'ya, izine, bıraktıklarına başka çalışmalarım da rastlamak mümkün. Şair Baba'nın hayatımızla perçinleştiğinin bundan daha iyi örneği olamaz sanıyorum.

Abidin Dino birçok hüneri yanında şiirleriyle de harikalar yarattı. Şairliğini ve şiirlerini yukarıda andığım kitaplarda ve birçok

makalemdede anlatmaya çalıştım. Yazılacak mutlaka başka şeyler de vardır. Belki bir gün.

Abidin'e ilişkin kitaplarımda şiirleriyle ve şairlikleriyle isimlerini andığım, Abidin'le yakınlıklarını anlattığım ve beğendiğim ve kimi kez şiirlerinden bir-iki mısra alıntıladığım şairleri de burada not etmeliyim:

En başta ağabeyi Arif Dino, hemen sonra Neyzen Tevfik, Asaf Halet Çelebi, Sait Faik (şiirleriyle de anılmalı), Cahit Irgat, İlhan Berk, Sabahattin Ali, Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet Anday, Ruhi Su, Hasan İzzettin Dinamo, Âşık Veysel, Necati Cumali, Yaşar Kemal (şiirleriyle de), Can Yücel, Metin Altıok, Cevat Çapan, Âşık İhsani, Tülay German, Philippe Soupault, Tristan Tzara, André Breton, Louis Aragon, Adonis, Baudelaire, Rimbaud, Verlaine, Paul Valery, Alain Bosquet, Pablo Neruda, Mayakovski...

Yılmaz Güney, şairdir, çok iyi şiirleri vardır: İnsan Yılmaz Güney (Kaynak Yayınları, İstanbul, ikinci baskısı, 2013), Özgür Yılmaz Güney (Güney Dergisi Yayınları, Hamburg, 1996), Yılmaz Güney Hazinesi (Peri Yayınları, İstanbul, 2004) isimli kitaplarımda ve birçok makalemdede sözünü ettim. Güney'in edebiyata ve şiire merakı ilkgençlik günlerine iniyor: O günlerdeki ve daha sonraki zaman diliminde en iyi arkadaşı Nihat Ziyalan, arkabahçe.com sitesinde Erdinç Güneş ile yaptığı söyleşisinde, iki gençin, Nihat ve Yılmaz'ın, Adana'da "şiir matinerlerini hiç kaçırmadıklarını" anlatıyor örneğin. Bu tiryakiliğin, şiir ve edebiyat tutkusu yanında, bir nedeni daha vardır: "kız tavlama". Yılmaz'ın o günlerdeki göz ağrısının ismini de veren Nihat Ziyalan'ın yalancısıyım. İspatı andığım söyleşisidir.

Tuttuğum, şiirini ve yazdıklarını beğendiğim şairlerimden Abuzer Karakoç, Ahmet Kaya, Ataol Behramoğlu, Halil Uysal ve Mehmet Koç'la şiir, hayat, geçmiş ve gelecek üzerine yaptığım söyleşileri

Söyleşiler: Vir-Gül-Üne Dokunmadan isimli kitabımda yayınladım. (Kaldıraç Yayınevi, İstanbul, 2008.)

Okuduğum ve beğendiğim kimi şairime belki özel bir makale ayıramadım, onlarla bir söyleşi yapamadım ama değişik kitaplarımda ve/veya makalelerimde şiirlerinden söz etmek olanağı buldum. Burada onlardan da bir demet sunmak isterim:

A. Hicri İzgören, A. Kadir, Ahmet Cemal, Ahmet Telli, Arif Damar, Atilla İlhan, Atilla Aşut, Aziz Nesin, Bedrettin Aykın, Bülent Ecevit, Cemil Meriç, Cezmi Ersöz, Edip Cansever, Fikret Hakan, Füruğ, Gülseli İnal, Hasan Hüseyin Korkmazgil, Lâle Müldür, Kemal Burkay, Metin Eloğlu, Murathan Mungan, Nesimi Çimen, Nesimi Yaman, Nevzat Çelik, Nihat Behram, Nilgün Marmara, Özdemir Asaf, Özdemir İnce, Seyyit Nezir, Sezai Karakoç, Sunay Akın, Ümit Yaşar Oğuzcan, Yılmaz Erdoğan ...

Yenilerden, gençlerden adını anamadıklarım, unuttuklarım olabilir. Kusura bakmasınlar. Adlarını anımsadıkca buraya eklemesi benden...

Şimdi gelin hep birlikte çocukluğumuzdan başlayarak şiirlerini yudum yudum içtiğimiz “Eskiler”den birkaçının isimlerini analım: İsme göre değil şiir hazineme girme sırasına göre: Namık Kemal, Köroğlu, Yunus Emre, Dadaloğlu, Karacaoğlu, Mevlana Celaleddin Rumî, Kaygusuz Abdal, Hacı Bayram Veli, Yahya Kemal Beyatlı, Tefik Fikret, Mehmet Akif Ersoy, Cahit Sıtkı Tarancı, Turgut Uyar...

Ergani’de ortaokul, İstanbul’da Haydarpasha Lisesi yıllarında harika edebiyat öğretmenlerim sayesinde tanıdığım şairler de var, onları da hemen ekliyorum: Nedim, Fuzuli, Ömer Hayyam, Ziya Gökalp, Yusuf Ziya Ortaç...

Sonra Ankara’da, Cebeci’de, Siyasal Bilgiler Fakültesi yıllarında ve geçen zaman içinde tanıdığım “yabancı” şairlerime sıra geliyor, yukarıda andıklarımı ek olarak yazıyorum:

Dante, Chateaubriand (şiiirlerini es geçmeyelim), Victor Hugo, Gerard de Nerval, Charles Bukowski, Yannis Ritsos, Kavafis, Pier Paolo Pasolini, Boris Vian, Victor Segalen (özelikle Stèles), Federico Garcia Lorca, René Char, Walt Whitman, William Blake (Jim Jarmusch’un Dead Man isimli filmi sayesinde), Paul Eluard, Robert Desnos, Rainer Maria Rilke, Mahmud Derviş, Jacques Prévert, Fernando Pessoa, James Joyce, André Velter, Andrée Chedid, Michel Houellebecq (“üşütük” ve orijinal şiiirleriyle bilhassa), Apollinaire, Blaise Cendrars, Victor Jara, Che Guevera...

Şairlerime türkölere ve şarkılara söz yazanları da eklemek istiyorum, çünkü onlar da hayata şiiirsel bakmama, şiiir okumama ve daha beteri şiiir/şaka yazmama sebep oldular. Burada hiç olmazsa isimlerini anarak borcumu ödemeye başlayayım:

Joan Baez, Bob Dylan, Patti Smith, Jimi Hendrix, John Cale, Leonard Cohen, Georges Brassens, Gerard Manset, Georges Moustaki, Jim Morrison, Kurt Cobain, David Bowie, Léo Ferré, Jean Ferrat, Janis Joplin, Joni Mitchell, John Lennon...

Bizimkilerden türköl ve şarkı yazarlarını daha önce birkaç kez andım. Burada yinelemeyeceğim.

M. ŞEHMUS GÜZEL

ŞAİRLERİM.ÜÇ

ekitap.aqorum.com